

Beroepsvereniging van verzekeringsondernemingen

23 juni 2015

FAQ's over de geregelde bijscholing inzake de bemiddeling en distributie van verzekeringen en herverzekering en van bank- en beleggingsdiensten¹

INLEIDING

De gedragsregels en de FAQ's over de bemiddeling en distributie van verzekeringen en herverzekering² en van bank- en beleggingsdiensten zijn tot stand gekomen in overleg met de respectieve beroepsverenigingen van de verzekeringssector (Assuralia) en de banksector (Febelfin), de beroepsverenigingen van de tussenpersonen van de verzekerings- en de banksector (FVF, Feprabel, BVVM, Fedafin, BZB), alsook de FSMA.

Alle betrokken partners zijn van oordeel dat de combinatie van de gedragsregels van de sector van de bank- en beleggingsdiensten en van de verzekeringssector, en van deze FAQ's een passend antwoord bieden op de wettelijke vereisten, en als dusdanig ook een referentiekader en een toetsnorm vormen voor alle geaccrediteerde opleidingsverstrekkers die opleidingen aanbieden die in aanmerking komen in het kader van de geregelde bijscholing.

Deze FAQ's maken integraal deel uit van de gedragsregels en kunnen enkel worden gewijzigd na voorafgaand overleg tussen de voornoemde beroepsverenigingen en de FSMA.

Zij zijn van toepassing op alle opleidingen die plaatsvinden na 1 september 2015.

---

¹ Tijdens zijn vergadering van 23 juni 2015 heeft het directiecomité van de FSMA kennisgenomen van deze herziene FAQ's, die een wezenlijk onderdeel vormen van de gedragsregels. Het directiecomité heeft positief gereageerd op de FAQ's. De FSMA zal ernaar verwijzen in het kader van haar opdracht tot toezicht op de naleving van de wettelijke verplichting tot bijscholing van de beroepskennis van de verzekeringstussenpersonen en van de tussenpersonen in bank- en beleggingsdiensten. Het directiecomité meent echter ook dat het door de beroepsverenigingen uitgewerkte kader na elke toepassingsperiode van drie jaar moet worden geëvalueerd.

De FSMA behoudt zich dan ook het recht voor om dit kader te herzien op basis van het resultaat van die evaluatie.

² Ook de herverzekeringbemiddeling is hier en in de rest van de tekst inbegrepen.

INHOUDSOPGAVE

A.	De Wettelijke verplichting:.....	4
B.	Inhoud van de opleidingen:.....	4
	Vraag 0 : Wat is een opleiding in het kader van de wettelijke verplichting tot bijscholing?.....	4
	Vraag 1: Wat is de inhoud van de opleidingen die in aanmerking komen in het kader van de wettelijke verplichting tot bijscholing?.....	4
	Vraag 2: Kunnen opleidingen die geen zuiver technische verzekerings- of bank- en beleggingsopleidingen zijn, in aanmerking komen in het kader van de wettelijke verplichting tot geregelde bijscholing?.....	6
	Vraag 3: Kan een cursus over materies in verband waarmee de deelnemer niet gemachtigd is om een bemiddelingsactiviteit uit te oefenen, in aanmerking komen in het kader van de wettelijke verplichting tot bijscholing?.....	7
	Vraag 4: Kan een verzekeringstussenpersoon of een verantwoordelijke voor de distributie als bijscholing een basiscursus (een opleiding tot subagent of persoon in contact met het publiek) volgen om zijn kennis op te frissen?	7
	Vraag 5: Kunnen opleidingspunten worden toegekend voor een deelname aan een evenement of een congres?	8
	Vraag 6: Kunnen opleidingen over in de wet bedoelde materies en materies met een algemene draagwijdte zoals fiscaliteit en witwaspreventie, in aanmerking komen voor de bijscholing van zowel de verzekeringstussenpersonen als de tussenpersonen in bank- en beleggingsdiensten?	8
	Vraag 7: Is dubbeltelling mogelijk wanneer een opleiding in gelijke mate betrekking heeft op verzekeringen en op bank- en beleggingsdiensten?	8
	Vraag 8: Kan de tijd die wordt besteed aan de voorbereiding van een opleiding, meetellen voor de lesgever?	9
	Vraag 9: Geeft het volgen van dezelfde opleiding telkens recht op opleidingspunten voor de tussenpersoon, de verantwoordelijke voor de distributie en de effectieve leider?.....	9
	Vraag 10: Wanneer kan afstandsonderricht in aanmerking komen als bijscholing?.....	9
C.	Organisatie:.....	10
	Vraag 11: Wanneer vangt de eerste periode van drie jaar aan?	10
	Vraag 12: Moeten de deelnemersregisters van de opleidingen worden ondertekend en, zo ja, door wie?	10
	Vraag 13: Hoelang moeten de geaccrediteerde opleidingsverstrekkers de aanwezigheidslijsten, de opleidingsfiches, de presentaties en de slides bijhouden?.....	10
	Vraag 14: Welke gegevens moeten op het deelnameattest worden vermeld?.....	11
	Vraag 15: Kan een overschot van opleidingspunten worden overgedragen naar de volgende periode van drie jaar?.....	11
	Vraag 16: Hoelang moeten de deelnameattesten door de verzekeringstussenpersonen, hun verantwoordelijken voor de distributie, de tussenpersonen in bank- en beleggingsdiensten en, bij rechtspersonen, hun effectieve leiders (bank- en beleggingsdiensten) worden bijgehouden?.....	12
	Vraag 17: Moet na elke opleiding een deelnameattest worden afgeleverd?.....	12

Vraag 18:	Wat gebeurt er bij verandering van principaal/werkgever?.....	12
Vraag 19:	Wat gebeurt er, in het kader van de verzekerings- en herverzekeringsbemiddeling, bij verandering van categorie in het register of bij aanstelling van een persoon in contact met het publiek tot verantwoordelijke voor de distributie?	12
Vraag 20:	Wat gebeurt er wanneer een persoon is aangesteld als verantwoordelijke voor de distributie of is benoemd als effectief leider bij twee ingeschreven tussenpersonen, of wanneer een tussenpersoon als natuurlijk persoon is ingeschreven en ook als verantwoordelijke voor de distributie is aangesteld of als effectief leider is benoemd bij een rechtspersoon ingeschreven in het register?.....	13
Vraag 21:	Wordt het aantal opleidingspunten beperkt wanneer de betrokkene slechts in bijkomende orde werkzaam is als tussenpersoon of wanneer hij slechts in één enkel domein actief is (bv. in één enkele verzekeringstak)?.....	13
Vraag 22:	Kan een persoon die is ingeschreven voor een bijscholing, zich laten vervangen?	13
Vraag 23:	Wat gebeurt er wanneer een persoon te laat aankomt op een bijscholing of een bijscholing te vroeg verlaat?	13
Vraag 24:	Hoe kan het bewijs worden geleverd van de als lesgever verzamelde opleidingspunten?	14
Vraag 25:	Kunnen opleidingspunten worden toegekend aan een rechtspersoon?	14
Vraag 26:	Kunnen opleidingspunten worden opgesplitst of afgerond?	14
Vraag 27:	Kan de periode van drie jaar worden opgeschort bij langdurige afwezigheid of onderbreking van de activiteiten?.....	14
Vraag 28:	Wie controleert de naleving van de wettelijke verplichting tot regelmatige bijscholing?15	
Vraag 29:	Wat gebeurt er als de betrokkene er niet in slaagt het vereiste aantal opleidingspunten binnen een periode van drie jaar te behalen?	15
Vraag 30:	Wie volgt de naleving van de accreditatiecriteria door de geaccrediteerde opleidingsverstrekker op?.....	16
Vraag 31:	Wat gebeurt er wanneer een opleidingsverstrekker de in de gedragsregels vastgelegde inhoudelijke, vormelijke, kwalitatieve en organisatorische criteria niet naleeft?	16
Vraag 32:	Komen in het buitenland gegeven opleidingen ook in aanmerking in het kader van de wettelijke verplichting tot bijscholing?.....	17
Vraag 33:	Binnen welke termijn wordt een aanvraag tot accreditatie als opleidingsverstrekker in het kader van de wettelijke verplichting tot bijscholing van de beroepskennis behandeld?	17
Vraag 34:	Tot wie moet ik mij wenden om een accreditatie te verkrijgen wanneer ik geen lid ben van één van de in de inleiding van deze FAQ's vermelde beroepsverenigingen?	17
Bijlage 1:	Definities	17
Bijlage 2:	Eindtermen verzekeringen en herverzekeringen en eindtermen bank-en beleggingsdiensten.....	17

A. DE WETTELIJKE VERPLICHTING:

Wat houdt de wettelijke verplichting precies in?

De wettelijke verplichting houdt in dat binnen opeenvolgende periodes van drie jaar opleidingspunten moeten worden verzameld door het volgen van door geaccrediteerde opleidingsverstrekkers gegeven opleidingen.

De makelaars, de agenten, de verantwoordelijken voor de distributie (verzekerings- en herverzekeringbemiddeling) en, bij rechtspersonen, hun effectieve leiders (bemiddeling in bank- en beleggingsdiensten) moeten 30 opleidingspunten verzamelen binnen een periode van drie jaar. De verzekeringssubagenten en hun verantwoordelijke(n) voor de distributie moeten in totaal 20 opleidingspunten behalen binnen een periode van drie jaar (zie definities in bijlage 1).

Andere personen die in contact staan met het publiek, moeten geen opleidingspunten behalen door opleidingen te volgen bij geaccrediteerde opleidingsverstrekkers. Toch moet hun werkgever erop toezien dat ook zij hun beroepskennis regelmatig bijscholen.

B. INHOUD VAN DE OPLEIDINGEN:

Vraag 0: Wat is een opleiding in het kader van de wettelijke verplichting tot bijscholing?

Het gaat daarbij meer bepaald om een omkaderde opleiding, waarbij didactisch materiaal wordt gebruikt dat speciaal is ontwikkeld voor de betrokken personen en dat de actualisatie en opfrissing mogelijk maakt van de kennis waarover zij moeten beschikken voor de uitoefening van het beroep van verzekerings- en herverzekeringstussenpersoon of van tussenpersoon in bank- en beleggingsdiensten.

Vraag 1: Wat is de inhoud van de opleidingen die in aanmerking komen in het kader van de wettelijke verplichting tot bijscholing?

1. De inhoud van een dergelijke opleiding moet:

- betrekking hebben op verzekeringen, op herverzekering of op bank- en beleggingsdiensten;
- conform de gedragsregels zijn georganiseerd;
- duidelijk verband houden met de volgende cumulatieve doelstellingen:
  - verhoging van het professionalisme van de betrokkene op het vlak van de kennis van de verschillende producten en de kennis van de wetgeving; en
  - de zorg voor correcte en ernstige informatieverstrekking en raadgeving aan de cliënt.

2. Voor de bijscholing in verzekeringen dient de inhoud betrekking te hebben op de materies opgesomd in artikel 270, § 1, van de wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen:

- de wetgeving op de verzekeringsovereenkomst;
- de wetgeving betreffende het toezicht op de verzekeringsondernemingen wat het sluiten van de verzekeringsovereenkomsten betreft, met inbegrip van de belangrijke bepalingen van de Europese regelgeving;
- de wetgeving betreffende marktpraktijken en consumentenbescherming;
- de reglementering, de techniek en de fiscale aspecten van de onderscheiden verzekeringstakken;
- de antiwitwaswetgeving;
- de gedragsregels als bedoeld in deel 6 van de wet van 4 april 2014, het koninklijk besluit over de regels van niveau 1 en het koninklijk besluit over de regels van niveau 2;
- de basisbeginselen van boekhouding;
- de basisbeginselen van fiscaal en sociaal recht in verband met het beroep; alsook
- over het algemeen de op 28 oktober 2014 door de FSMA gedefinieerde eindtermen voor de verzekerings- en herverzekeringsector (zie bijlage 2).

3. Voor de bijscholing in bank- en beleggingsdiensten dient de inhoud betrekking te hebben op de materies die worden opgesomd in artikel 7, § 1, van het KB van 1 juli 2006 tot uitvoering van de wet van 22 maart 2006 betreffende de bemiddeling in bank- en beleggingsdiensten en de distributie van financiële instrumenten:

- de toepasselijke wetgeving;
- de financiële producten;
- de techniek met betrekking tot bank- en beleggingsdiensten;
- de antiwitwaswetgeving;
- de basisbeginselen van boekhouding;
- de basisbeginselen van fiscaal en sociaal recht in verband met het beroep; alsook
- over het algemeen de op 28 oktober 2014 door de FSMA gedefinieerde eindtermen voor de sector van de bank- en beleggingsdiensten (zie bijlage 2).

Vraag 2: Kunnen opleidingen die geen zuiver technische verzekerings- of bank- en beleggingsopleidingen zijn, in aanmerking komen in het kader van de wettelijke verplichting tot geregelde bijscholing?

Opleidingen over materies die onrechtstreeks verband houden met verzekeringen of met bank- en beleggingsdiensten, kunnen in aanmerking komen in zoverre zij aan de in vraag 1 geformuleerde doelstellingen beantwoorden.

1. Niet-exhaustieve lijst van opleidingen die in aanmerking komen:

- de preventie van risico's;
- de preventie van overmatige schuldenlast;
- de presentatie van nieuwe producten buiten de marketing voor deze producten;
- de taalopleidingen over het vakjargon inzake verzekeringen of bank- en beleggingsdiensten;
- de opleidingen rond successieplanning die op verzekeringsproducten of op bank- en beleggingsproducten zijn gericht;
- De opleidingen rond informaticoepassingen die specifiek ontwikkeld werden om de betrokkenen bij te staan in het uitoefenen van hun bemiddelingsactiviteiten.

2. Voorbeelden van opleidingen die niet in aanmerking komen (niet-exhaustieve lijst):

- een uiteenzetting over managementtechnieken (bv. beheer en motivatie van teams, coaching, technieken inzake evaluatie van personeel, ...);
- deelname aan een gespecialiseerde vakbeurs voor de promotie van producten;
- prospectie;
- tijd besteed aan "naschoolse" taken;
- recepties en networkingactiviteiten;
- een opleiding algemene informaticoepassingen (bv. Excel, Word, ...) of een opleiding die niet voldoet aan de in voornoemd punt 1 opgesomde criteria;
- een algemene taalopleiding;
- een opleiding marketing/verkooptechnieken;
- de tijd vereist om een examen af te leggen.

Vraag 3: Kan een cursus over materies in verband waarmee de deelnemer niet gemachtigd is om een bemiddelingsactiviteit uit te oefenen, in aanmerking komen in het kader van de wettelijke verplichting tot bijscholing?

De opleidingen over verzekeringsactiviteiten/-takken in verband waarmee de deelnemer niet is gemachtigd om een bemiddelingsactiviteit uit te oefenen, komen enkel in aanmerking als zij verband houden met de verzekeringsactiviteiten/-takken waarvoor hij gemachtigd is zijn beroep uit te oefenen.

1. Komen bijvoorbeeld in aanmerking:

- opleidingen over beleggingsproducten voor een in het register voor tak 23 ingeschreven verzekeringstussenpersoon, of opleidingen over takken 21 en 23 voor een tussenpersoon in bank- en beleggingsdiensten, in zoverre de opleiding een toegevoegde waarde heeft vanuit het oogpunt van de gelijkenissen met en de verschillen tussen deze verzekeringsproducten en beleggingsproducten;
- voor een in een monobranche ingeschreven verzekeringstussenpersoon of een door deze tussenpersoon aangestelde verantwoordelijke voor de distributie: een opleiding in andere takken, in zoverre deze verband houdt met de tak waarin zij actief zijn.

2. Komen daarentegen bijvoorbeeld niet in aanmerking:

- bijkomende opleidingen BOAR gevolgd door een makelaar, agent of verantwoordelijke voor de distributie die enkel is ingeschreven/aangeduid voor de takken leven;
- opleidingen gevolgd door een subagent of zijn verantwoordelijke voor de distributie, in het kader van een upgrade tot makelaar, agent of zijn verantwoordelijke voor de distributie.

Voornoemde opleidingen passen immers niet in het kader van de wettelijke verplichting tot bijscholing, maar in het kader van de toegang tot het beroep.

Vraag 4: Kan een verzekeringstussenpersoon of een verantwoordelijke voor de distributie als bijscholing een basiscursus (een opleiding tot subagent of persoon in contact met het publiek) volgen om zijn kennis op te frissen?

Ja, op voorwaarde dat de opleidingsverstrekker is geaccrediteerd en de cursus betrekking heeft op takken waarvoor de belangstellende in het register van de tussenpersonen is ingeschreven.

Vraag 5: Kunnen opleidingspunten worden toegekend voor een deelname aan een evenement of een congres?

Een deelname aan evenementen, nationale en internationale congressen, samenkomsten van kringen van verzekeraars of bankagenten, vergaderingen van inspecteurs en andere vergaderingen van tussenpersonen, kan in aanmerking komen als bijscholing in zoverre deze deelname gelijkstaat met een opleiding waarvan de inhoud in overeenstemming is met de beginselen die hierboven zijn vermeld in punt A en in vraag 1 van punt B.

Als slechts een deel van de opleiding in aanmerking komt in het kader van de geregelde bijscholing, kunnen slechts opleidingspunten worden toegekend naar rato van het aantal opleidingsuren dat effectief aan bijscholing wordt besteed. De tijd die aan sociale contacten wordt besteed, wordt niet in aanmerking genomen in het kader van de wettelijke verplichting tot bijscholing.

Vraag 6: Kunnen opleidingen over in de wet bedoelde materies en materies met een algemene draagwijdte zoals fiscaliteit en witwaspreventie, in aanmerking komen voor de bijscholing van zowel de verzekeringstussenpersonen als de tussenpersonen in bank- en beleggingsdiensten?

Dergelijke opleidingen kunnen effectief in aanmerking komen als bijscholing voor beide activiteiten als de opleiding handelt over zowel verzekeringen als bank- en beleggingsdiensten.

De geaccrediteerde opleidingsverstrekkers moeten, in voorkomend geval, op de opleidingsfiches en op de deelnameattesten aanduiden dat de opleiding betrekking heeft op zowel verzekeringen als bank- en beleggingsdiensten.

Vraag 7: Is dubbeltelling mogelijk wanneer een opleiding in gelijke mate betrekking heeft op verzekeringen en op bank- en beleggingsdiensten?

Ja, dubbeltelling is mogelijk in het voordeel van een tussenpersoon die zowel in het register van verzekerings- en herverzekeringstussenpersonen als in het register van tussenpersonen in bank- en beleggingsdiensten is ingeschreven.

De geaccrediteerde opleidingsverstrekkers moeten, in voorkomend geval, aparte opleidingsfiches per activiteit opstellen, maar geen aparte deelnameattesten afleveren aan de deelnemers.

De deelnameattesten moeten wel vermelden dat het aantal opleidingspunten dat voor een opleiding wordt toegekend, zowel betrekking heeft op verzekeringen als op bank- en beleggingsdiensten.

Het aantal toegekende opleidingspunten kan verschillen in functie van de duur van de opleiding over respectievelijk de verzekeringen, de herverzekering en de bank- en beleggingsdiensten, als de opleiding niet in gelijke mate betrekking heeft op die materies.

Vraag 8: Kan de tijd die wordt besteed aan de voorbereiding van een opleiding, meetellen voor de lesgever?

De lesgever kan rekening houden met de tijd die nodig is om de opleiding voor te bereiden. In dat geval levert de opleiding hem het dubbele aantal opleidingspunten op als het aantal dat wordt toegekend voor de opleiding (zie ook vraag 24).

De dubbeltelling van het aantal opleidingspunten dat werd verworven in het kader van een gegeven opleiding, is slechts eenmaal toegestaan per periode van 12 maanden.

Indien belangrijke wijzigingen worden aangebracht in de opleiding (bv. ingevolge de wijziging van de wetgeving of ingevolge het feit dat de opleiding in een andere regio van het land wordt gegeven waar een andere wetgeving van toepassing is), wordt deze als een nieuwe opleiding beschouwd, waarvoor de lesgever opnieuw in aanmerking kan komen voor de dubbeltelling.

De voorbereidingstijd voor een opleiding of voor zelfstudie (vrij en zonder omkadering) kan daarentegen niet in aanmerking worden genomen in het kader van een bijscholingscursus voor een tussenpersoon die geen lesgever is.

Vraag 9: Geeft het volgen van dezelfde opleiding telkens recht op opleidingspunten voor de tussenpersoon, de verantwoordelijke voor de distributie en de effectieve leider?

Het volgen van dezelfde opleiding (met identieke inhoud), zelfs in een andere taal, geeft per periode van drie jaar slechts eenmaal recht op opleidingspunten.

Indien dezelfde cursus opnieuw wordt gevolgd in een andere regio en de cursus is aangepast aan de geldende wetgeving in die regio, geeft elke opleiding recht op opleidingspunten.

Indien twee opleidingen dezelfde titel dragen, maar inhoudelijk verschillen, geeft elke opleiding recht op opleidingspunten.

Vraag 10: Wanneer kan afstandsonderricht in aanmerking komen als bijscholing?

Afstandsonderricht, waarbij didactisch materiaal wordt gebruikt dat vooraf door de opleidingsverstrekker is overgelegd, kan enkel in aanmerking komen als bijscholing wanneer de duur en de organisatie ervan door de opleidingsverstrekker worden bepaald. De deelname aan deze opleiding moet individueel worden geregistreerd aan de hand van een protocol over de identificatie van de deelnemer. De tijd die aan zelfstudie wordt besteed, moet meetbaar zijn en de aldus verworven kennis moet kunnen worden gecontroleerd aan de hand van het slagen in een test. Het aantal toegerekende lessen is evenredig aan het aantal studie-uren dat vereist is om de kennis te verwerven, zoals ingeschat door de opleidingsverstrekker.

C. ORGANISATIE:

Vraag 11: Wanneer vangt de eerste periode van drie jaar aan?

Op 1 januari van het jaar dat volgt op het jaar waarin de verzekeringstussenpersonen en de tussenpersonen in bank- en beleggingsdiensten in het door de FSMA bijgehouden register worden ingeschreven.

Voor de verantwoordelijken voor de distributie (verzekeringen) en, bij rechtspersonen, de effectieve leiders (bemiddeling in bank- en beleggingsdiensten) vangt de eerste periode van drie jaar aan op 1 januari van het jaar dat volgt op hun eerste aanduiding tot verantwoordelijke voor de distributie of hun benoeming tot effectief leider.

De opleidingen die worden gevolgd na de inschrijving als tussenpersoon in het register of na de aanstelling tot verantwoordelijke voor de distributie (verzekeringen) of, bij rechtspersonen, na de benoeming tot effectief leider (bank- en beleggingsdiensten), en vóór 1 januari van het daaropvolgende jaar, mogen echter mee in aanmerking worden genomen voor de berekening van het totaal aantal opleidingspunten in het kader van de verplichting tot bijscholing.

Zie ook artikel 2.2 van de gedragsregels en vraag 29 hieronder.

Vraag 12: Moeten de deelnemersregisters van de opleidingen worden ondertekend en, zo ja, door wie?

De deelnemers aan de opleiding moeten bij aankomst steeds een aanwezigheidslijst ondertekenen.

Wanneer het om een beroepsmatig evenement gaat, moet het aanwezigheidsregister ook op het einde van de opleiding worden ondertekend.

In plaats van een door de aanwezige deelnemers ondertekende lijst kan ook worden geopteerd voor een elektronische handtekening, een scanning of een andere elektronische identificatiemethode.

Enkel nadat de betrokkene zich persoonlijk heeft geregistreerd, door zijn handtekening te plaatsen naast zijn naam op de aanwezigheidslijst, kan hem een deelnameattest worden afgeleverd, zelfs wanneer de betrokkene, van wie de naam niet op de aanwezigheidslijst voorkomt, achteraf beweert toch aanwezig te zijn geweest of zich voor de opleiding te hebben ingeschreven.

Vraag 13: Hoelang moeten de geaccrediteerde opleidingsverstrekkers de aanwezigheidslijsten, de opleidingsfiches, de presentaties en de slides bijhouden?

Gedurende 7 jaar na de opleiding. Die stukken kunnen zowel elektronisch als op papier worden bewaard.

Vraag 14: Welke gegevens moeten op het deelnameattest worden vermeld?

Het attest moet verplicht volgende gegevens vermelden:

- de naam van de deelnemer aan de opleiding;
- de identiteit van de opleidingsverstrekker;
- het unieke accreditatienummer van de opleidingsverstrekker;
- de titel van de opleiding;
- de datum van de opleiding;
- de datum van de test (voor afstandsonderricht);
- de duur van de opleiding;
- het aantal opleidingspunten, waarbij een onderscheid wordt gemaakt tussen verzekeringen (A) en/of bank- en beleggingsdiensten (B);
- inzake verzekeringen, de takken die tijdens de opleiding aan bod komen, of, in voorkomend geval, de vermelding dat het een algemene opleiding betreft;
- de datum waarop de attesten worden opgemaakt;
- de handtekening van de opleidingsverstrekker of van zijn verantwoordelijke.

Het staat de opleidingsverstrekker vrij om bijkomende vermeldingen op het attest op te nemen.

De attesten worden hetzij elektronisch in pdf-formaat, hetzij in originele versie op papier afgeleverd.

Pas na de accreditatie van de opleidingsverstrekker kunnen opleidingspunten worden toegekend aan een opleiding.

Wanneer de FSMA in publiciteit, op cursusmateriaal en op deelnameattesten van opleidingen wordt vermeld, mag die vermelding uitsluitend betrekking hebben op de accreditatie van de opleidingsverstrekker en niet op de titel en de inhoud van de opleiding.

Het logo van de FSMA mag nooit worden gebruikt.

Vraag 15: Kan een overschot van opleidingspunten worden overgedragen naar de volgende periode van drie jaar?

Makelaars, agenten, verantwoordelijken voor de distributie (verzekeringsbemiddeling) en, bij rechtspersonen, de effectieve leiders (bemiddeling in bank- en beleggingsdiensten) kunnen slechts eenmaal maximum 15 opleidingspunten overdragen naar de volgende periode van drie jaar (bv. een agent verzamelt 60 opleidingspunten binnen een periode van drie jaar; hij kan slechts eenmaal maximum 15 opleidingspunten overdragen naar de volgende periode van drie jaar).

Subagenten en hun verantwoordelijken voor de distributie kunnen slechts eenmaal maximaal 10 opleidingspunten overdragen naar de volgende periode van drie jaar.

Vraag 16: Hoelang moeten de deelnameattesten door de verzekeringstussenpersonen, hun verantwoordelijken voor de distributie, de tussenpersonen in bank- en beleggingsdiensten en, bij rechtspersonen, hun effectieve leiders (bank- en beleggingsdiensten) worden bijgehouden?

Gedurende 6 jaar na de opleiding. Als opleidingspunten naar een volgende periode van drie jaar worden overgedragen, moeten de deelnameattesten gedurende een termijn van 9 jaar worden bewaard.

Vraag 17: Moet na elke opleiding een deelnameattest worden afgeleverd?

De opleidingsverstrekker moet na elke bijscholingsopleiding een ondertekend deelnameattest ter beschikking stellen van de deelnemer.

Een opleidingsverstrekker kan er echter voor opteren periodiek, doch minimum eenmaal per jaar, een attest af te leveren voor de opleidingen die een deelnemer in de voorbije periode bij hem heeft gevolgd.

Bij verlies van het originele deelnameattest kan de opleidingsverstrekker hiervan (tot 7 jaar na de opleiding) een kopie bezorgen.

Vraag 18: Wat gebeurt er bij verandering van principaal/werkgever?

De deelnemer moet de deelnameattesten zelf bijhouden om te kunnen aantonen dat hij aan de voor hem geldende bijscholingsverplichting heeft voldaan.

Opleidingspunten worden persoonlijk toegekend. Bij verandering van principaal/werkgever behoudt de betrokkene de opleidingspunten die hij al heeft behaald voor de begonnen periode van drie jaar, en moet hij het resterende aantal opleidingspunten voor die periode bij zijn nieuwe principaal/werkgever behalen.

Vraag 19: Wat gebeurt er, in het kader van de verzekerings- en herverzekeringsbemiddeling, bij verandering van categorie in het register of bij aanstelling van een persoon in contact met het publiek tot verantwoordelijke voor de distributie?

Wat de verantwoordelijken voor de distributie betreft, zijn de opleidingspunten persoonlijk en blijven zij verworven bij verandering van categorie in het register of van werkgever.

Personen in contact met het publiek zijn daarentegen niet verplicht om opleidingspunten te verzamelen. Zelfs als zij een door een geaccrediteerde opleidingsverstrekker verstrekte opleiding hebben gevolgd, kunnen zij dus geen totaal aan opleidingspunten opbouwen waarmee rekening zou kunnen worden gehouden wanneer zij later verantwoordelijke voor de distributie of tussenpersoon worden.

Indien een verzekeringstussenpersoon van de categorie van makelaar of agent naar de categorie van subagent overstapt, moet hij in de lopende periode van drie jaar nog slechts 20 opleidingspunten behalen. In dat geval wordt de aanvang van de eerste periode van drie jaar bepaald in functie van zijn eerste inschrijving in het register in de categorie van makelaar of agent en dit ten vroegste vanaf 1 januari 2009.

Indien hij van de categorie van subagent naar de categorie van makelaar of agent overstapt, moet hij in de lopende periode van drie jaar 30 opleidingspunten behalen. In dit geval vangt de eerste periode van drie jaar aan op 1 januari van het jaar dat volgt op zijn inschrijving als subagent en dit ten vroegste vanaf 1 januari 2010.

Een tussenpersoon die in het register van de verzekeringstussenpersonen als verzekeringstussenpersoon én als herverzekeringstussenpersoon is ingeschreven, moet niet het dubbele van de vereiste aantal opleidingspunten behalen. De tussenpersoon die daarentegen in het register van de verzekerings- en herverzekeringstussenpersonen én in het register van de tussenpersonen in bank- en beleggingsdiensten is ingeschreven, moet het vereiste aantal opleidingspunten behalen voor elke van beide inschrijvingen (in het register van de verzekerings- en herverzekeringstussenpersonen, enerzijds, en in het register van de tussenpersonen in bank- en beleggingsdiensten, anderzijds).

Vraag 20: Wat gebeurt er wanneer een persoon is aangesteld als verantwoordelijke voor de distributie of is benoemd als effectief leider bij twee ingeschreven tussenpersonen, of wanneer een tussenpersoon als natuurlijk persoon is ingeschreven en ook als verantwoordelijke voor de distributie is aangesteld of als effectief leider is benoemd bij een rechtspersoon ingeschreven in het register?

De opleidingspunten zijn verbonden aan de natuurlijke persoon. Voor die persoon wordt slechts met één periode van drie jaar rekening gehouden, nl. de periode van zijn eerste inschrijving of aanstelling in het register van de verzekerings- en herverzekeringstussenpersonen en in het register van de tussenpersonen in bank - en beleggingsdiensten.

Vraag 21: Wordt het aantal opleidingspunten beperkt wanneer de betrokkene slechts in bijkomende orde werkzaam is als tussenpersoon of wanneer hij slechts in één enkel domein actief is (bv. in één enkele verzekeringstak)?

Neen, het aantal opleidingspunten wordt niet beperkt.

Vraag 22: Kan een persoon die is ingeschreven voor een bijscholing, zich laten vervangen?

Wanneer een persoon zich, na de registratie van zijn inschrijving, door een collega/medewerker laat vervangen, zal enkel laatstgenoemde worden geregistreerd en het attest van deelname aan de bijscholing ontvangen. Er wordt geen rekening gehouden met de oorspronkelijke inschrijving.

Vraag 23: Wat gebeurt er wanneer een persoon te laat aankomt op een bijscholing of een bijscholing te vroeg verlaat?

Aan personen die te laat aankomen op een bijscholing of die een bijscholing te vroeg verlaten, kan geen deelnameattest worden afgeleverd wanneer zij langer dan één derde van de totale opleidingsduur afwezig zijn.

Er worden dus nooit aanwezigheidsattesten naar rato van de aanwezigheidsduur bij de opleiding afgeleverd.

Vraag 24: Hoe kan het bewijs worden geleverd van de als lesgever verzamelde opleidingspunten?

Een lesgever kan enkel opleidingspunten verzamelen voor opleidingen waarvoor een attest wordt afgeleverd in het kader van wettelijke verplichting tot geregelde bijscholing.

Het bewijs wordt geleverd aan de hand van een attest afgeleverd door de opleidingsverstrekker, en waarop de naam van de betrokkene als lesgever en het aantal betrokken opleidingspunten worden vermeld.

Dit bewijs kan ook worden geleverd door de vermelding van de naam van de lesgever op de aanwezigheidsattesten die na de opleiding worden afgeleverd.

Vraag 25: Kunnen opleidingspunten worden toegekend aan een rechtspersoon?

Neen. De verplichting tot bijscholing geldt voor natuurlijke personen, verantwoordelijken voor de distributie (verzekeringen) of effectieve leiders (bank- en beleggingsdiensten). De opleidingspunten worden hen persoonlijke titel toegekend aan de hand van een deelnameattest.

Vraag 26: Kunnen opleidingspunten worden opgesplitst of afgerond?

Fracties van opleidingspunten zijn toegestaan, maar enkel halve opleidingspunten. Opleidingspunten kunnen niet naar boven worden afgerond.

Vraag 27: Kan de periode van drie jaar worden opgeschort bij langdurige afwezigheid of onderbreking van de activiteiten?

De periode van drie jaar wordt uitsluitend opgeschort wanneer de langdurende afwezigheid wordt gestaafd met een medisch attest.

In dat geval gelden volgende regels:

Bij een onafgebroken afwezigheid:

- van minder dan twaalf maanden wordt de periode van drie jaar niet opgeschort;
- van meer dan twaalf maanden vangt een nieuwe periode van drie jaar aan op 1 januari van het jaar dat volgt op hervatting van zijn activiteiten.

Indien de inschrijving als tussenpersoon (schrapping, verzaking), de aanstelling als verantwoordelijke voor de distributie (verzekeringen) of, bij rechtspersonen, de benoeming tot effectief leider (bank- en beleggingsdiensten) gedurende meer dan 6 maanden wordt onderbroken, stopt de periode van drie jaar en gaan de reeds behaalde opleidingspunten verloren. Wanneer de tussenpersoon opnieuw in het register wordt ingeschreven, de verantwoordelijke voor de distributie opnieuw wordt aangesteld of de effectief leider opnieuw wordt benoemd, start een nieuwe periode van drie jaar die aanvangt op 1 januari van het daaropvolgende jaar.

Vraag 28: Wie controleert de naleving van de wettelijke verplichting tot regelmatige bijscholing?

De FSMA is bij wet belast met het algemeen toezicht op de naleving van de wettelijke verplichting tot bijscholing.

Verzekeringmakelaars of -agenten die samenwerken met verzekeringssubagenten die onder hun verantwoordelijkheid optreden, zien erop toe dat hun subagenten behoorlijk zijn geïnformeerd over de wettelijke verplichting tot bijscholing van de beroepskennis waaraan zij zijn onderworpen. Dit geldt ook voor de gereguleerde ondernemingen ten aanzien van hun niet collectief ingeschreven agenten.

De centrale instellingen moeten controleren of de in artikel 268 van de wet van 4 april 2014 (artikel 5, vierde lid, van het KB van 25 maart 1996) of in artikel 8 van de wet van 22 maart 2006 (artikel 5, vierde lid, van het KB van 1 juli 2006) bedoelde verplichtingen worden nageleefd door de tussenpersonen die zij in het register van de tussenpersonen hebben laten inschrijven. Als de door een centrale instelling ingeschreven tussenpersonen-natuurlijke personen of de effectieve leiders (bemiddeling in bank- en beleggingsdiensten) of de verantwoordelijken voor de distributie van een tussenpersoon-natuurlijk persoon of –rechtspersoon (verzekeringbemiddeling) door een centrale instelling ingeschreven niet het vereiste aantal opleidingspunten hebben behaald na afloop van een periode van drie jaar, vraagt de centrale instelling aan de betrokkene om haar binnen een termijn van één maand een inhaalprogramma van maximaal zes maanden te bezorgen dat het mogelijk maakt de ontbrekende opleidingspunten te behalen. Als na afloop van de termijn van het inhaalprogramma nog steeds niet aan die verplichting is voldaan, wordt de betrokken tussenpersoon door de centrale instelling in gebreke gesteld om binnen de maand aan de vastgestelde tekortkoming te verhelpen. Indien binnen de gestelde termijn niet werd verholpen aan de tekortkoming, vraagt de centrale instelling aan de FSMA de intrekking van de inschrijving van de betrokken tussenpersoon.

De werkgevers zorgen ervoor dat hun verantwoordelijken voor de distributie het vereiste aantal opleidingspunten behalen.

De personen in contact met het publiek (die geen verantwoordelijken voor de distributie zijn), moeten geen opleidingspunten verzamelen. Hun werkgevers zorgen er evenwel voor dat de beroepskennis van hun personen in contact met het publiek regelmatig wordt bijgeschoold door het volgen van relevante interne of externe opleidingen (niet noodzakelijk bij geaccrediteerde opleidingsverstrekkers).

Vraag 29: Wat gebeurt er als de betrokkene er niet in slaagt het vereiste aantal opleidingspunten binnen een periode van drie jaar te behalen?

Eén van de voorwaarden om in het register van de tussenpersonen te worden ingeschreven en om die inschrijving te kunnen behouden, is dat de betrokkenen het bewijs leveren dat zij over de vereiste beroepskennis beschikken (artikel 268, 1°, van de wet van 4 april 2014; artikel 8, 1°, van de wet van 22 maart 2006).

Als de tussenpersonen-natuurlijke personen of de effectieve leiders (bemiddeling in bank- en beleggingsdiensten) of de verantwoordelijken voor de distributie van een tussenpersoon-natuurlijk persoon of – rechtspersoon (verzekeringsbemiddeling) het vereiste aantal opleidingspunten niet hebben behaald na afloop van de periode van drie jaar, heeft de betrokken tussenpersoon er belang bij dat zo snel mogelijk op eigen initiatief ter kennis te brengen van de FSMA en aan de FSMA binnen de termijn van één maand een inhaalprogramma van maximaal zes maanden te bezorgen dat het mogelijk maakt de ontbrekende opleidingspunten te behalen. Indien de tekortkoming door de FSMA wordt vastgesteld zonder dat de tussenpersoon deze spontaan heeft gemeld, wordt de maximum termijn van het inhaalprogramma ingekort tot drie maanden.

Als de betrokkene binnen de maand geen inhaalprogramma heeft bezorgd of wanneer na afloop van de termijn van het inhaalprogramma nog steeds niet aan die verplichting is voldaan, zullen de diensten van de FSMA het dossier aan het directiecomité van de FSMA overmaken op basis van artikel 292, § 1, van de wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, om de betrokken tussenpersoon er formeel toe aan te manen om de vastgestelde tekortkoming binnen een precieze termijn te verhelpen. Het directiecomité legt gewoonlijk een termijn van één maand op. Als de vastgestelde tekortkoming niet binnen de aldus door het directiecomité vastgestelde termijn is verholpen, wordt de tussenpersoon uit het register geschrapt.

De eventuele toekenning van een regularisatieperiode verhindert de start van de volgende periode van drie jaar niet.

Vraag 30: Wie volgt de naleving van de accreditatiecriteria door de geaccrediteerde opleidingsverstrekker op?

De sectorale accreditatiecommissie die de opleidingsverstrekker heeft geaccrediteerd, volgt de naleving op van de door deze opleidingsverstrekker onderschreven accreditatiecriteria.

Ingevolge zijn toezichtsofdracht op de naleving van de wet, heeft de FSMA een onderzoeksbevoegdheid bij elke opleidingsverstrekker.

Wanneer een door een accreditatiecommissie geaccrediteerde opleidingsverstrekker zijn hoedanigheid van lid van een beroepsvereniging verliest, verliest hij ook zijn accreditatie. De bevoegde accreditatiecommissie brengt de FSMA daarvan op de hoogte. In voorkomende geval, dient die opleidingsverstrekker een nieuwe aanvraag tot accreditatie bij de FSMA in.

De lijsten van de door de sectorale accreditatiecommissies geaccrediteerde opleidingsverstrekkers worden op de website van die commissies en op de website van de FSMA – via een link naar de website van die commissies – gepubliceerd.

Vraag 31: Wat gebeurt er wanneer een opleidingsverstrekker de in de gedragsregels vastgelegde inhoudelijke, vormelijke, kwalitatieve en organisatorische criteria niet naleeft?

In dat geval kan zijn accreditatie door de accreditatiecommissie die hem heeft geaccrediteerd, of door de FSMA worden ingetrokken.

De reeds toegekende opleidingspunten voor dergelijke opleidingen blijven verworven voor de deelnemers aan die opleidingen die te goeder trouw zijn.

Vraag 32: Komen in het buitenland gegeven opleidingen ook in aanmerking in het kader van de wettelijke verplichting tot bijscholing?

Relevante opleidingen in het buitenland die worden georganiseerd door een door de FSMA of de accreditatiecommissies geaccrediteerde opleidingsverstrekker, komen in aanmerking.

Andere opleidingen die in het buitenland worden verstrekt door een niet-geaccrediteerde opleidingsverstrekker, kunnen in aanmerking komen in het kader van de verplichting tot bijscholing, als de betrokkene de FSMA in kennis stelt van het gedetailleerde vormingsprogramma en in zoverre deze opleiding betrekking heeft op de in vraag 1 bedoelde materies.

De FSMA zal opleidingspunten toekennen op basis van het gedetailleerde programma en de effectieve deelname van de betrokkene aan de opleiding.

Bij het al dan niet toekennen van opleidingspunten, zal de FSMA ook rekening houden met het feit dat deze cursus, in voorkomend geval, niet in België wordt georganiseerd.

Vraag 33: Binnen welke termijn wordt een aanvraag tot accreditatie als opleidingsverstrekker in het kader van de wettelijke verplichting tot bijscholing van de beroepskennis behandeld?

De aanvragen tot accreditatie als opleidingsverstrekker moeten bij de FSMA of bij de accreditatiecommissies minstens twee maanden vóór de eerste opleiding die in het kader van de wettelijke verplichting tot geregelde bijscholing wordt georganiseerd, worden ingediend. De accreditatiecommissies en de FSMA behandelen de aanvraag binnen de 60 dagen na de indiening van een volledig dossier van aanvraag tot accreditatie.

Het aanvraagdossier dient de volgende documenten te bevatten:

- het vereiste ondertekende aanvraagformulier;
- het curriculum vitae van de lesgevers, om de kwaliteit van het onderricht te kunnen beoordelen;
- twee gestandaardiseerde opleidingsfiches om te kunnen nagaan of de opleidingsverstrekker de accreditatiecriteria begrijpt.

Het uitblijven van een antwoord van de accreditatiecommissies of van de FSMA binnen de termijn van 60 dagen, houdt geen goedkeuring van de aanvraag tot accreditatie in.

Vraag 34: Tot wie moet ik mij wenden om een accreditatie te verkrijgen wanneer ik geen lid ben van één van de in de inleiding van deze FAQ's vermelde beroepsverenigingen?

Indien u geen lid bent van één van de in de inleiding van deze FAQ's vermelde beroepsverenigingen, moet u uw aanvraag tot accreditatie rechtstreeks richten aan het directiecomité van de FSMA (Congresstraat 12-14, 1000 Brussel; website: www.fsma.be)

Bijlage 1: [Definities](#)

Bijlage 2: Eindtermen [verzekeringen en herverzekeringen](#) en eindtermen [bank-en beleggingsdiensten](#)